

Szczegółowe informacje dotyczące kontroli przeprowadzonych w WIJHARS w Bydgoszczy w 2016 roku.

A. Kontrola przeprowadzona przez pracowników Biura Kontroli Wewnętrznej Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Wystąpienie Pokontrolne GI-BKW-0920-1.1/2016 Z 06 lipca 2016 roku

Zgodnie z *Programem kontroli* (znak: GI-BKW-0922-1/2016) kontrolą objęto zagadnienia:

- 1) organizacja kontroli granicznych,
- 2) przeprowadzanie kontroli przez inspektorów WIJHARS,
- 3) dokumentowanie ustaleń z kontroli granicznych (w tym kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy, kontroli świeżych owoców i warzyw wywożonych do i przywożonych z krajów trzecich, kontroli granicznej produktów ekologicznych importowanych z państw trzecich), w tym stosowania aktualnych publikatorów aktów prawnych w dokumentacji.

Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania trybu przeprowadzania kontroli granicznej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz sposobu dokumentowania jej ustaleń przez inspektorów WIJHARS. Oceniano przede wszystkim poprawność sporządzania dokumentów z kontroli granicznej. Kontrola zagadnień związanych z organizacją i przeprowadzaniem kontroli miała charakter pogładowy.

Zgodnie z przyjętymi kryteriami kontroli oceniono:

- 1) legalność, tj. zgodność działania inspektorów WIJHARS z przepisami określającymi zasady i tryb postępowania przy wykonywaniu kontroli granicznych,
- 2) rzetelność, tj. poprawność i staranność przy dokumentowaniu ustaleń z kontroli granicznych, zgodnie z zasadami określonymi w instrukcjach i wytycznych oraz na podstawie wewnętrznych ustaleń,
- 3) skuteczność (celowość), tj. wpływ nie wydawania decyzji administracyjnych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przez inspektorów przeprowadzających kontrole oraz wojewódzkich inspektorów JHARS, na realizację zadań IJHARS.

Ponadto, zgodnie z zasadami kontroli wewnętrznej sprawdzono prawidłowość wykonania zaleceń pokontrolnych, wydanych przez Głównego Inspektora IJHARS w wyniku poprzedniej kontroli planowej (pismo z dnia 22 grudnia 2016 r., znak: GI-BKW-0920-1.1/14) oraz wniosków usprawniających dotyczących monitorowania realizacji zaleceń pokontrolnych przez przedsiębiorców oraz współpracy IJHARS z innymi instytucjami, przedstawionych na naradzie Kierownictwa IJHARS w grudniu 2015 roku. Stwierdzono pełną realizację zaleceń pokontrolnych i wniosków. W trakcie kontroli dokumentacji w powyższym zakresie, ustalono ponadto, że zalecenia pokontrolne kierowane są przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora JHARS do przedsiębiorców po wydaniu decyzji administracyjnych.

Ustalenia dotyczące poszczególnych zagadnień kontroli, a w przypadku zagadnienia 3 również ocenę, zawarto w poniższych punktach.

1. Organizacja kontroli granicznych w WIJHARS w Bydgoszczy

W strukturze organizacyjnej WIJHARS w Bydgoszczy nie ma wydzielonej komórki, która zajmowałaby się tylko i wyłącznie kontrolą w obrocie zagranicą. Kontrolę w powyższym zakresie wykonuje 13 osób, w tym: 10 inspektorów z Wydziału Kontroli, Kierownik Wydziału Kontroli, Kierownik Wydziału Nadzoru i jeden inspektor z Wydziału Nadzoru.

Upoważnienia okresowe (ważne od 4 stycznia do 30 czerwca 2016 r.) do kontroli: towarów przywożonych z zagranicy, świeżych owoców i warzyw posiada 13 pracowników WIJHARS, wyrobów

winiarskich przywożonych z zagranicy – 8 pracowników. Do przeprowadzania kontroli produktów ekologicznych przywożonych z zagranicy przeszkolonych jest 2 inspektorów. Przy typowaniu inspektorów do realizacji kontroli w obrocie z zagranicą pod uwagę brane są możliwości kadrowe i finansowe, w tym: przygotowanie merytoryczne i doświadczenie zawodowe pracowników, czas realizacji kontroli granicznej, miejsce (skład celny, urząd celny, uznane miejsce przekazania, magazyn importera) i lokalizacja miejsca prowadzenia kontroli (miejscowość: Bydgoszcz, Inowrocław, Włocławek, Toruń itd.).

Inspektorzy WIJHARS w Bydgoszczy posiadają wieloletni staż pracy (jedynie 2 pracowników legitymuje się stażem krótszym niż 1,5 roku). Wszyscy pracownicy w okresie od stycznia 2013 roku do dnia przeprowadzenia kontroli brali udział w 3-7 szkoleń, w tym między innymi w *warsztatach z zakresu identyfikacji odmianowej owoców w obrocie handlowym* (11 pracowników), szkoleniach dotyczących: *trybu kontroli granicznej importowanych artykułów rolno-spożywczych* (10 pracowników), *jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w świetle nowych regulacji prawnych* - rozporządzenie nr 1169/2011 (11 pracowników), *kontroli wina uzyskanego z winogron pochodzących z upraw własnych* (12 pracowników).

Zgodnie z założeniami przyjętymi w *Programie kontroli* zagadnienie nie podlega ocenie.

2. Przeprowadzanie kontroli przez inspektorów WIJHARS w Bydgoszczy

W trakcie kontroli powyższego zagadnienia ustalono, że inspektorzy WIJHARS w Bydgoszczy przeprowadzają kontrole graniczne w urzędach i składach celnych, jak i uznanych miejscach przekazania oraz w magazynach producentów. Na potrzeby przeprowadzania kontroli inspektorzy korzystają z pomieszczeń agencji celnych i zakładów produkcyjnych. Wyposażeni są w laptopy z drukarkami, telefony z dostępem do Internetu oraz sprzęt niezbędny do pobierania próbek, jak również lodówki samochodowe zapewniające ciągłość łańcucha chłodniczego od miejsca pobrania próbek aż do ich dostarczenia do laboratorium.

W celu pogładowej oceny sposobu przeprowadzenia przez inspektorów kontroli w obrocie z zagranicą, w dniu 19 maja 2016 r. jeden z kontrolujących towarzyszył inspektorowi WIJHARS w Bydgoszczy w kontroli granicznej w miejscu zatwierdzonym przez służby celne tj. w magazynie surowca należącym do importera. Przedmiotem kontroli była jakość handlowa orzeszków ziemnych pochodzących z Chin. Na potrzeby kontroli dokumentów wykorzystano z pomieszczenia udostępnionego przez przedsiębiorcę. W kontroli uczestniczył przedstawiciel importera. Inspektor WIJHARS w Bydgoszczy korzystał z samochodu służbowego, służbowego laptopa z drukarką, sprzętu do pobierania próbek (wiaderko i łopatka), papieru, naklejek do zabezpieczenia miejsc pobrania próbek.

Działając zgodnie z zasadami i trybem określonym dla kontroli jakości handlowej towarów przywożonych z zagranicy w rozdziale 2.7.2. instrukcji BKJ-01-IR-01 *Organizacja, planowanie oraz szczegółowe zasady i tryb postępowania przy wykonywaniu kontroli i oceny jakości handlowej przez pracowników IJHARS*, inspektor w WIJHARS w Bydgoszczy:

- 1) rozpoczął kontrolę od okazania legitymacji służbowej i upoważnienia osobie reprezentującej importera,
- 2) dokonał kontroli artykułu rolno-spożywczego podczas jego rozładunku z kontenera w magazynie surowca,
- 3) dokonał czterech czynności z wymienionych w § 55 pkt 1 ww. instrukcji, tj.:
  - sprawdził dokument umożliwiający identyfikację artykułu rolno-spożywczego, świadczący o jego jakości handlowej,
  - sprawdził opakowanie, oznakowanie, prezentację oraz warunki przechowywania i transportu artykułu rolno-spożywczego,
  - dokonał oględzin artykułu rolno - spożywczego,

- pobrał próbę do badań laboratoryjnych (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i rozwoju Wsi z dnia 7 marca 20003 r. w sprawie *szczegółowych warunków pobiera próbek artykułów rolno-spożywczych* oraz normy *Nasiona oleiste. Pobieranie próbek PN-EN ISO 542:1997*),
- 4) zabezpieczył miejsca naruszenia opakowań zbiorczych podczas pobierania próby do badań laboratoryjnych,
- 5) sporządził *Protokół pobrania próbek Nr KO.8231.530.1.2016*, którego jeden egzemplarz wraz wtórnikami pozostawił u importera,
- 6) nie sporządził *Protokołu z pobrania próbek w celu sprawdzenia oznakowania* oraz *Protokołu oględzin* ponieważ w wyniku kontroli oznakowania i oględzin nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 7) poinformował przedstawiciela importera o zakresie badań laboratoryjnych, możliwości przebadania wtórników oraz potencjalnym terminie otrzymania wyników badań laboratoryjnych próbek, a tym samym również o terminie wystawienia dokumentu kończącego kontrolę.

Zgodnie z założeniami przyjętymi w *Programie kontroli* zagadnienie nie podlega ocenie.

3. Dokumentowanie ustaleń z kontroli granicznych

Oceny zagadnienia dokonano w odniesieniu do zapisów Instrukcji BKJ-01-IR-01 wydanie 8 z dnia 11.01.2016 r. w sprawie *Organizacji, planowania oraz szczegółowych zasad i trybu postępowania przy wykonywaniu kontroli i oceny jakości handlowej przez pracowników Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych* oraz Instrukcji BKJ-01-IR-04 wydanie 6 z dnia 31.12.2015 r. w sprawie *Organizacji, planowania oraz szczegółowych zasad i trybu postępowania przy wykonywaniu kontroli jakości handlowej świeżych owoców i warzyw przez pracowników Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych*.

Tryb kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz kontroli świeżych owoców i warzyw jest zgodny z obowiązującymi w tym zakresie dokumentami wewnętrznymi.

Posługując się przyjętymi kryteriami i miernikami określonymi w *Programie kontroli* ustalono, że ocena zagadnienia związanego z dokumentowaniem ustaleń z kontroli granicznych, będąca jednocześnie oceną ostateczną, kształtuje się na poziomie oceny pozytywnej z uchybieniami.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły braku pełnego przestrzegania wewnętrznych instrukcji, regulujących zasady postępowania przy wykonywaniu kontroli granicznych.

Mając na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, niezbędne jest:

- 1) zobowiązanie inspektorów przeprowadzających czynności w ramach granicznych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych do zwiększenia staranności w dokumentowaniu ustaleń z granicznych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w tym do wskazywania aktualnych podstaw prawnych przeprowadzanej kontroli oraz stosowania obowiązujących wzorów formularzy w zakresie wyżej wymienionych kontroli,
- 2) dokonywanie weryfikacji danych przekazywanych przez handlowców/importerów/eksporterów w ramach zgłoszeń do kontroli i informacji o rozpoczęciu prowadzenia działalności oraz ilości owoców i warzyw wprowadzanych do obrotu.

B. Ustalenia zawarte w Protokóle z kontroli przestrzegania przepisów o narodowym zasobie archiwalnym
i archiwach znak sprawy AZ.421.25.2016 z 08-11-2016 r.

Kontrola dotyczyła trybu i zasad przekazywania dokumentacji z komórek organizacyjnych do archiwum zakładowego, prawidłowości klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji znajdującej się w archiwum zakładowym, prowadzenia środków ewidencji, stanu technicznego dokumentacji oraz warunków jej przechowywania. Podczas kontroli stwierdzono, że: 1. Dokumentacja jest poprawnie klasyfikowana (dzielona) na odpowiednie grupy rzeczowe i kwalifikowana do właściwych kategorii archiwalnych. Teczki rzeczowe posiadają wymagane przepisami instrukcji kancelaryjnej elementy opisu zewnętrznego (nazwa jednostki organizacyjnej, znak teczki, tytuł teczki zgodny jednolitym rzeczowym wykazem akt, daty skrajne dokumentacji, zakwalifikowanej do kategorii „B”). 2. Dokumentacja jest przekazywana do archiwum zakładowego z komórek organizacyjnych na podstawie spisów zdawczo-odbiorczych, lecz w stanie nieuporządkowanym wewnątrz teczek. Przy przejmowaniu sprawdzana jest zgodność spisów z przekazywaną dokumentacją. Porządkownie dokumentacji jest przeprowadzane w archiwum zakładowym, przez firmę zewnętrzną. 3. Dokumentacja jest przekazywana do archiwum zakładowego niekompletnie i nieterminowo. Do archiwum zakładowego przekazano dokumentację niearchiwalną wytworzoną do 2012 roku, a zgonie z §37 i 38 obowiązującej instrukcji kancelaryjnej powinno się ją przekazać po dwóch latach od zamknięcia spraw. 4. Ewidencja prowadzona jest w sposób prawidłowy (prowadzi się: wykaz spisów zdawczo-odbiorczych, spisy zdawczo odbiorcze w podziale na kategorię „A” i „B” oraz ewidencję wypożyczeń). Stosuje się prawidłowe formularze spisów zdawczo-odbiorczych, na których widnieją podpisy pracowników przekazujących i przyjmujących dokumentację oraz daty przekazywania. 5. Stan techniczny dokumentacji nie budzi zastrzeżeń. Materiały archiwalne zapakowano i trwale połączono z teczkami archiwalnymi. 6. Lokal archiwum zakładowego jest usytuowany w piwnicy, co jest sprzeczne z § 6 pkt. 1 obowiązującej instrukcji archiwalnej. Pozostałe warunki przechowywania są zgodne z instrukcją archiwalną.

Zalecenia pokontrolne z poprzedniej kontroli wykonano, ponieważ przekazano z komórek organizacyjnych do archiwum zakładowego całość spraw zamkniętych do 2010 roku włącznie. Dokonano ponownej kwalifikacji archiwalnej dokumentacji znajdującej się w archiwum zakładowym, dla której kategorie archiwalne lub okresy przechowywania uległy zmianie w związku z wprowadzeniem nowego jednolitego rzeczowego wykazu akt.

Wystąpienie pokontrolne z 21-12-2016 r.

Zalecenia dotyczące sposobu usunięcia nieprawidłowości.

- Przekazać do archiwum zakładowego całość dokumentacji do 2013 roku włącznie, a zwłaszcza dokumentację stanowiącą materiały archiwalne (dokumentację kategorii „A”) do 28-04-2017 r.
- Archiwum zakładowe przenieść do pomieszczenia spełniającego wymagania określone w § 6 pkt. 1 obowiązującej instrukcji archiwalnej do 29-12-2017 r.

C. Ustalenia zawarte w Protokole kontroli Znak pisma 042016090124 z dnia 29-09-2016 r. przeprowadzonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Wydział Kontroli Płatników Składek w Bydgoszczy.

- Zakres kontroli:

- a. Prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.
- b. Ustalenie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacenie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu.
- c. Prawidłowość i terminowość opracowania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe.
- d. Wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych.

Ustalenia kontroli ZUS

Kontrolą objęto okres od 01/2013 do 12/2015.

Kontrola wykazała, iż:

- płatnik dokonał zgłoszeń do ubezpieczeń zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- w zakresie deklarowania składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne ustalono błędy dotyczące naliczania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym, które spowodowały różnice w deklarowaniu składek,
- w kontrolowanym okresie płatnik dokonał naliczenia składek na Fundusz Pracy zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- płatnik nie miał obowiązku deklarowania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- płatnik w kontrolowanym okresie nie naliczał składek na Fundusz Emerytur Pomostowych, gdyż nie zatrudnia osób w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,
- płatnik w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego oraz wypłacania tych świadczeń ustalając podstawę wymiaru zasiłku opiekuńczego w jednym przypadku popełnił błąd rachunkowy, przyjmując podstawę z innego okresu niż wynikało to z ustaleń kontroli, co spowodowało niedopłatę zasiłku, a w drugim przypadku płatnik rozliczył zasiłek chorobowy zamiast wynagrodzenia za czas choroby, co skutkowało zawyżeniem świadczeń w tym zakresie
- płatnik w kontrolowanym okresie nie zatrudniał emerytów i rencistów,
- płatnik był zobowiązany do złożenia informacji ZUS IWA za lata 2013,2014 i 2015, którą złożono zgodnie z przepisami.